

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/121/2024
Identifikačné číslo spisu:	1112231569
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1112231569.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ Y. F., nar. I., bytom Y. a 2/ A. F., nar. I., bytom S., obaja zastúpení: JUDr. Jana Viktória Žvachová, advokátka, so sídlom Včelárska 21, Bratislava, proti žalovaným: 1/ OVIDA CZ, s. r. o., so sídlom Elišky Krásnohorské 12, Staré Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČ: 289 67 313, zastúpený: JUDr. Ľubomír Hnát, advokát, so sídlom Guothova 20, Bratislava, 3/ H. V., nar. I., bytom L., 4/ E. V., nar. I., bytom C., 5/ R. L., nar. I., bytom L. a 6/ V. V., nar. I., bytom A., o neplatnosť vydržania nehnuteľnosti a určenie vlastníctva, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-8C/175/2012, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. marca 2019 sp. zn. 5Co/256/2016 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave z 5. septembra 2019 sp. zn. 5Co/256/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcov o d m i e t a .

Žalovaným n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 28. januára 2016 č. k. 8C/175/2012-102 žalobu v celom rozsahu zamietol z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu a rozhodnutie o trovách konania vyhradil samostatnému uzneseniu po právoplatnom skončení veci.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 28. marca 2019 sp. zn. 5Co/256/2016 v spojení s opravným uznesením z 5. septembra 2019 sp. zn. 5Co/256/2016 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a pôvodným žalovaným 1/, 2/ a 3/ priznal náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie správne žalobu žalobcov zamietol, nakoľko títo neosvedčili svoj naliehavý právny záujem a odvolanie nie je opodstatnené.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) spoločným podaním dovolanie, v ktorom uviedli, že bol porušený zákon a žiadali, aby najvyšší súd napadnutý

rozsudok zrušil.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany, v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal najskôr, či sú splnené procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu, pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobcov treba odmietnuť.

5. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. sp. zn. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

6. Aby dovolanie vyvolalo zamýšľané právne následky a dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum a dovolanie vecne prejednať, musia byť splnené všetky podmienky jeho prípustnosti. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 CSP) a splňalo zákonom vyžadované náležitosti vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené nielen všetky kumulatívne, ale zároveň súčasne.

7. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

8. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016, stanovujúc osobitnú podmienku dovolacieho konania, vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP) v dovolacom konaní obligatórne zastúpený advokátom, a aby podané dovolanie bolo advokátom spísané. Požiadavka povinného právneho zastúpenia sa vzťahuje už na fázu podania dovolania. Ak dovolateľ splnomocní advokáta až po podaní dovolania (a uplynutí zákonnej lehoty na jeho podanie), podmienka povinného právneho zastúpenia splnená nie je.

9. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania v zmysle § 429 ods. 1 CSP upravuje ustanovenie § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania. Toto ustanovenie teda predstavuje jedínú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie.

10. V prejednávanej veci boli žalobcovia 1/ a 2/ v rozsudku odvolacieho súdu z 28. marca 2019 sp. zn. 5Co/256/2016, ktoré mienili napadnúť dovolaním, riadne poučení v zmysle § 429 ods. 1 CSP o povinnosti byť v dovolacom konaní zastúpení advokátom aj o tom, že dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Dovolatelia neboli pri podaní dovolania zastúpení advokátom, ani nebolo dovolanie advokátom spísané.

11. Aby boli splnené všetky podmienky prípustnosti dovolania a dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum, je procesnou povinnosťou dovolateľa podať a formulovať svoje dovolanie

tak, že pri zachovaní podmienky včasnosti jeho podania zároveň bude splnená podmienka náležitosti dovolania vrátane povinného právneho zastúpenia v zmysle § 429 CSP. To znamená, že ak nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, dovolateľ je povinný v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré dovolaním napáda (§ 427 ods. 1 CSP), podať dovolanie právne perfektné, t. j. spĺňajúce všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle § 428 a § 429 CSP; prípadne vady už podaného dovolania v tejto lehote odstrániť tak, aby všetky zákonom požadované náležitosti spĺňalo. Opačný záver, podľa ktorého ak by pre právne relevantné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku pri zachovaní stanovenej dvojmesačnej dovolacej lehoty postačovalo len podanie akéhokoľvek blanketného, neúplného, nesprávneho alebo nezrozumiteľného dovolania a dovolateľ by mohol vady takéhoto dovolania účinne odstraňovať aj po uplynutí tejto lehoty (v podstate až do vydania rozhodnutia dovolacím súdom), je v rozpore s koncepciou prísneho režimu koncentrácie sporového konania, ktorá sa vzťahuje na inštitút dovolania upravený Civilným sporovým poriadkom (porovnaj § 430, § 434, § 427 ods. 1 v spojení s § 436 ods. 1 a contrario CSP), ako aj s ustanoveniami zákona vymedzujúcimi podmienky prípustnosti dovolania (§ 419 až § 435 CSP).

12. Pokiaľ dovolatelia podali dovolanie nespĺňajúce zákonom požadované náležitosti, resp. ich nedostatky do uplynutia lehoty na podanie dovolania neodstránili (a nejde o procesnú situáciu predpokladanú ustanovením § 436 ods. 1 CSP), podmienky prípustnosti dovolania neboli splnené, a tak vznikol právny následok v podobe neprípustnosti dovolania, na ktorom nemôže ďalšie konanie dovolateľov nič zmeniť, aj keď neskôr žalobcovia splnomocnili svojim zastupovaním advokátku. Ani vydanie opravného uznesenia odvolacím súdom na uvedenom nič nemení, keďže sa týkalo iba označenia právneho zástupcu žalovaného 1/.

13. Pokiaľ teda v prejednávanom spore dovolatelia podali v stanovenej lehote dovolanie s vadami podľa § 429 CSP, dovolací súd uzatvára, že dovolatelia neboli právne zastúpení advokátom vo fáze podania dovolania a podali dovolanie, ktoré nebolo spísané advokátom, hoci boli o tejto osobitnej podmienke dovolacieho konania riadne poučení v odvolacom konaní. Podmienka povinného právneho zastúpenia dovolateľa advokátom nebola splnená v čase podania dovolania, preto dovolací súd dovolanie žalobcov proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odmietol podľa § 447 písm. e) CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

14. Záverom dovolací súd uvádza, že obdobný právny názor na vec zaujal tiež v rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo/190/2019, 4Cdo/10/2018, 4Cdo/160/2017. Tento záver bol vyhodnotený ako ústavne konformný a udržateľný aj Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, v ktorom ústavný súd vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 CSP jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní. Je preto na dovolateľovi, aby v súlade so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. „bdelym patrí právo“, predložil v zákonom stanovenej lehote také dovolanie, ktoré bude spĺňať všetky zákonom ustanovené náležitosti.

15. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.